
IN MEMORIAM FARKAS FERENC

Farkas Ferenc (1905–2002), az MMA posztumusz tiszteleti tagja
[fotó: MMA / Lugosi Lugo László]

A pannon derű mesterének nevezték a 20. század közepén fellépett zeneszerző-generáció egyik meghatározó alakját, a számos nyelven beszélő (és még több nyelven értő), kiváló intellektusú, művelt, tehetséges és jól képzett Farkas Ferencet. A kodályi és bartóki, a műzenében friss élményként egyre nagyobb teret hódító folklórt a Respighinél folytatott római tanulmányok során elsajátított közös európai múltat a mediterrán, mindenekelőtt az olasz kultúra hagyományaival ötvöző poeta doctus szinte minden műfajban alkotott örvendetesen hosszú, 1905-től 2000-ig tartó élete során. Mesterien hangszerelt és briliánsan kezelte a hangszereket, amiben fontos szerepet játszott a hangszerelés koronázatlan királya, a Respighi-tanítvány Rimszkij-Korszakov közvetett, de erőteljes hatása Farkas Ferencre.

Halálának 20. évfordulójára, 2020. október 15-re tervezte megvalósítani a járvány miatt végül 2022. november 7-én elhangzó emlékestet a Magyar Művészeti Akadémia. A hangverseny valódi élményt jelentett: mintha egy hanggal illusztrált mesekönyvet lapoztak volna a nézők. A műsort vezető, imponánsan felkészült és kiválóan beszélő Zelinka Tamás szavai során végig kísérelhettük a tehetségét már nagyon fiatalon megcsillogtató muzsikus pályáját, az 1927-ben megszerzett zeneszerzői diploma utáni tapasztalatszerzést és útkeresést. A koncerten elhangzó darabok mindegyike a művész életének egy-egy állomásáról, egy-egy élményszerű benyomásáról tesz tanúbizonyságot.

Az előadó- és közönségbarát kompozíciók gyakran okoznak fejtörést az interpretátoroknak: engedelmessé válnak-e a hangszínek, a stílusok, a hangszerkezelés kínálja zeneszerzői ötletek érvényesülésének, vagy ragaszkodjanak az amúgy klasszikus formaelvekbe rendezett dallamok tematikus kezelésének és tegyenek úgy, mintha „csak” 20. századi öltözetbe bújtatott, hagyományos fő-, mellék-, illetve zárótémák sorakoznának egymás után, természetesen a megfelelő átvezető ütemekkel összekapcsolva? A kiválóan megszerkesztett esten, amelyet jelenlétével megtisztelt a szerző Svájcban erre az alkalomra hazalátogató fia, Farkas András is, mindkét elv érvényesülni látszott. Az életművet értő és szerető muzsikusként megtartották a formai kereteket és ezen belül hagyták szabadon szárnyalni a Farkas Ferenc-i színeket, harmóniákat, karaktereket.

A program hangsúlyozottan kamaraest volt, amelyet egy egynemű kari blokk fejezett be. A komponista rokonszenvezett az impresszionistákkal (is), amiről a hegedűre (Nagao Haruka), brácsára (Ludmány Dénes) és csellóra (Kántor Balázs) írt *Notturmo*, vagy éppen a fuvolára (Oross Veronika), csellóra (Onczay Zoltán) és csembalóra (Dobozy Borbála) írt *Három tétel* is árulkodik. A klasszikus formát követő, hegedűre és zongorára írt *Szonatina* közkedvelt darab, ennek ellenére ez most ősbemutató volt. Korunk legkiemelkedőbb, a hamarosan 80. születésnapját ünneplő, fantasztikus fizikai-mentális állapotban lévő oboaművésze, Lencsés Lajos ugyanis nagyon szerette volna maga is eljátszani a darabot, ezért átírta oboára és vonóstrióra. A szétszálazott, majd a különböző hangszíneken összefonódó szólások a karakteres oboadallamokkal megkoronázva minden bizonnyal a kényesen hangszerelő Farkas Ferenc tetszését is elnyerték volna.

Nagao Haruka, Ludmány Dénes, Kántor Balázs („A Pannon derű mestere” – Farkas Ferenc-
emlékhangverseny – Pesti Vigadó, 2022. november 7.)

Oross Veronika, Dobozy Borbála, Onczay Zoltán („A Pannon derű mestere”
– Farkas Ferenc-emlékhangverseny – Pesti Vigadó, 2022. november 7.)

Lencsés Lajos és Nagao Haruka („A Pannon derű mestere” – Farkas Ferenc-
emlékhangverseny – Pesti Vigadó, 2022. november 7.)

Lencsés Lajos, Nagao Haruka, Ludmány Dénes, Kántor Balázs („A Pannon derű mestere”
– Farkas Ferenc-émlékhangverseny – Pesti Vigadó, 2022. november 7.)

Nagy Márta („A Pannon derű mestere” – Farkas Ferenc-émlékhangverseny – Pesti Vigadó,
2022. november 7.)

Nem hiányzott a programzene sem. Először szólalt meg a karakterdarabokból álló ciklus: *Maskarák zongorára Gino Severini képei alapján, commedia dell'arte figurák után*. Az előadó Nagy Márta volt, aki aztán Illényi Katica virtuóz hegedűjátékát is kísérte az 1950-ben keletkezett *Bihari román táncok* című, a mindenkori előadók technikai felkészültségét próbára tévő darabban.

Illényi Katica („A Pannon derű mestere” – Farkas Ferenc-émlékhangverseny – Pesti Vigadó, 2022. november 7.)

Éles hangulati és műfajú váltás után Andrejszki Judit partnere is ő volt a szopránszólóra és zongorára írt *Cantiones optimae* dalok során.

Andrejszki Judit („A Pannon derű mestere” – Farkas Ferenc-émlékhangverseny – Pesti Vigadó, 2022. november 7.)

A hangversenyt a – nyugodtan mondhatni – világhírű Magnificat Leánykar zárta Szebellédi Valéria vezényletével. *Ave Maria*, *Bakonyi pártabúcsúztató* és *Baszk dalok* szólaltak meg. Egy mű a mélységes európai gyökerű kultúrától, egy a magyar folklórtól, egy pedig a mediterrán muzsikától ihletve – amúgy Farkas Ferencesen.

Magnificat Leánykar, vezényel: Szebellédi Valéria („A Pannon derű mestere” – Farkas Ferenc-émlékhangverseny – Pesti Vigadó, 2022. november 7.)

Magnificat Leánykar, vezényel: Szebellédi Valéria („A Pannon derű mestere” – Farkas Ferenc-émlékhangverseny – Pesti Vigadó, 2022. november 7.)

Tóth Anna zenetörténész

(A fotókat a MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA honlapjáról vettük át.)